

Op naar het MUSEUM!

Groep 1/2

Docentenhandleiding

onderwijsmuseum

www.onderwijsmuseum.nl
educatie@onderwijsmuseum.nl
078 632 26 820

Burgemeester de Raadsingel 97
3311 JG Dordrecht

Inhoudsopgave

Aan de leerkracht	blz. 3
Over het museum	blz. 4
Kleuterprogramma ‘Op naar het museum!’	blz. 5
Programmabeschrijving	
Doelstellingen en thema	
Kernwoorden	
Theoretische kader	
Vorbereiding op school	
Afsluiting	
Praktische informatie	blz. 8
Openingstijden	
Adres en bereikbaarheid	
Op tijd aanwezig	
Museumregels	
Bijlagen	blz. 10
Brief 1: aan de kinderen van groep 1/2	
Brief 2: aan de kinderen van groep 1/2	
Stempelkaart	

Aan de leerkracht

U gaat binnenkort een bezoek brengen aan het Nationaal Onderwijsmuseum. Met een bezoek aan het Onderwijsmuseum ervaren de leerlingen het verleden, heden en toekomst van het onderwijs – een onderwerp dat erg dicht bij de belevingswereld van de leerlingen staat en daarom goed tot hun verbeelding spreekt.

Met dit document willen we u graag van de nodige informatie voorzien over het Onderwijsmuseum, onze collectie en het programma dat u gaat volgen. Daarnaast vindt u hier de nodige praktische informatie over de bereikbaarheid van het museum en de huisregels. In de bijlagen vindt u tevens de brieven die als voorbereiding en afsluiting bij dit programma gebruikt kunnen worden.

Mocht u vragen hebben over uw bezoek, schroom dan niet om contact op te nemen.

Hartelijke groet,

Afdeling Educatie

T: 078 - 632 6820

E: educatie@onderwijsmuseum.nl

Over het museum

Het Nationaal Onderwijsmuseum is in 1981 opgericht en is de 'erfopvolger' van het in 1877 geopende Schoolmuseum te Amsterdam. Inmiddels is het museum uitgegroeid tot een gerenommeerd nationaal kennisinstituut met een omvangrijke collectie op het gebied van onderwijs. In totaal beheert het museum meer dan 390.000 voorwerpen die op de één of andere manier iets met onderwijs te maken hebben. Daarmee is het Onderwijsmuseum het grootste onderwijsmuseum ter wereld.

De enorme rijkdom aan onderwijs gerelateerde objecten is typisch Nederlands. Dit heeft alles te maken met de vrijheid van onderwijs, vastgelegd in artikel 23 uit de grondwet: het recht op grond waarvan iedereen een school mag oprichten. Hierdoor zijn er dan ook veel uitgeverijen en leermiddelen makers (geweest) die respectievelijk schoolboeken en onderwijsproducten ontwikkelden (en ontwikkelen) voor scholen van een bepaalde levensbeschouwelijke stroming: dit heeft dan ook zijn weerslag op de enorme collectie van het Onderwijsmuseum.

Kleuterprogramma 'Op naar het museum!'

Programmabeschrijving

Luuk en Sophie hebben hulp nodig! De spullen van hun oma zijn kwijt. Oma was schooljufvrouw en had nog veel mooie spullen van vroeger: een ouderwets krijtbord, een muziekspeler, een leesplankje, mooie stempels en nog veel meer. Nu heeft oma al deze mooie spullen aan een museum gegeven. Maar Luuk en Sophie vertrouwen zo'n 'museum' niet en vragen de kinderen uit groep 1 en 2 om dit eens te onderzoeken. Lukt het de kinderen om Luuk en Sophie gerust te stellen?

Doelstellingen en thema

Met het thema **verzamelen** sluit dit programma goed aan bij de cultuur en belevingswereld van de leerlingen uit groep 1 en 2. Verzamelen is voor kleuters een van de manieren waarop zij laten zien wat belangrijk voor hen is. Tevens herinnert een verzameling hen aan wat ze hebben meegemaakt.

Met het onderwerp **oma's (school)tijd** maakt dit programma een degelijk begin aan de ontwikkeling van het historisch besef bij kleuters

De doelstellingen van dit programma zijn:

- Leerlingen maken kennis met de volgende begrippen: museum, oud, nieuw, verzameling en vroeger;
- Leerlingen leren zich voor te stellen dat het vroeger anders was;
- Leerlingen leren nieuwe woorden;
- Leerlingen leren zich in te leven in 'een ander persoon';
- Leerlingen gebruiken verschillende zintuigen;
- Leerlingen hebben een leuke tijd in het museum.

Kernwoorden

<i>Oma's tijd – onze tijd</i>	<i>Oud – nieuw</i>	<i>Verzameling</i>
<i>Vroeger – nu</i>	<i>Hetzelfde – anders</i>	<i>Zolder</i>
<i>Ouderwets – modern</i>	<i>Bijzondere spullen</i>	<i>Museum</i>

Theoretische kader

Jonge kinderen vanaf de leeftijd 4/5 jaar kunnen voor het eerst persoonlijke en specifieke herinneringen opslaan in het autobiografische geheugen. Deze herinneringen dienen als referentiepunt van het cultureel bewustzijn van het kind, oftewel het actief reflecteren op je representaties van de wereld. Het Onderwijsmuseum kiest er daarom voor om dit als startpunt van het doorlopende leerlijn te nemen.

Vorbereiding op school

Dankzij enige voorbereiding voorafgaand aan het museumbezoek, kunnen de kinderen volledig opgaan in het kleuterprogramma *Op naar het museum!*. Daarnaast zal de voorbereiding bijdragen aan een maximaal leerrendement.

Ter inleiding van het verhaal, wordt in de klas de brief van Luuk en Sophie – zie [bijlage 1](#) – aan de kinderen voorlezen. Hierin leggen Luuk en Sophie uit dat zij de ‘oude schoolspullen van oma’ kwijt zijn en geven de kinderen uit groep 1/2 de taak op hiernaar naar op zoek te gaan in ‘het museum’.

De brief biedt de leerkracht de mogelijkheid om dieper in te gaan op het onderwerp.

Tip: het ‘Inspiratiepakket’ dat te downloaden is op de website van het Onderwijsmuseum kan naar eigen inzicht geïncorporeerd worden in uw voorbereidende les(sen) m.b.t. het onderwerp.

Afsluiting

Na het museumbezoek wordt de tweede brief van Luuk en Sophie – zie [bijlage 2](#) – voorgelezen waarin zij de kinderen bedanken voor hun hulp.

De leerkracht kan als afsluiting zelf met de kinderen een eigen museum en/of tentoonstelling maken.

Praktische informatie

Openingstijden

Het Onderwijsmuseum is in principe elke schooldag vanaf 09:00 tot 17:00 uur geopend. Voor onderwijsgroepen is het mogelijk om – op afspraak – vóór 09:00 uur het museum te betreden. Neem hiervoor contact op met de afdeling Educatie.

Adres en bereikbaarheid

Het Onderwijsmuseum is gelegen aan de Burgemeester de Raadsingel 97 te Dordrecht.

Met de trein

Het museum ligt op tien minuten loopafstand van het station Dordrecht.

Met de auto

Aan de voor- en zijkant van het museum bestaat de mogelijkheid om groepen te laten instappen en uitstappen.

In de directe omgeving van het museum is er gelegenheid tot (betaald) parkeren. Op het parkeerterrein van Weeskinderendijk is er gelegenheid om gratis te parkeren. Dit parkeerterrein ligt op ongeveer 10 minuten loopafstand van het museum.

Op tijd aanwezig

Wij verzoeken u om op tijd aanwezig te zijn en zich ook tijdig te melden bij de receptie zodat het programma op het afgesproken tijdstip gestart kan worden. Bij latere binnenkomst, zijn wij helaas genoodzaakt om het programma in te korten.

Museumregels

Als leerkracht/begeleider bent u te allen tijde verantwoordelijk voor het gedrag van de leerlingen. Het is dan ook de bedoeling dat per groep (van 15 leerlingen) altijd een leerkracht en/of begeleider aanwezig is.

Bespreek voor uw bezoek de onderstaande museumregels met de leerlingen:

1. De objecten in het museum mogen niet worden aangeraakt, tenzij expliciet anders aangegeven.
2. Er mag niet worden geschreeuwd of gerend.
3. Tassen (groter dan A4) of rugzakken mogen het museum niet in. Voor scholen zijn er tassenkasten in de kelder.
4. Op de zalen mag niet worden gegeten, gedronken of gerookt. Ook kauwgom is niet toegestaan.
5. Mobiele telefoons mogen in het museum alléén gebruikt worden om (zonder flits) foto's te maken.

Brief 1: aan de kinderen van groep 1/2

Hallo beste kinderen,

Wij schrijven deze brief, omdat we jullie hulp nodig hebben! Wij zijn Luuk en Sophie en we zijn vijf en zeven jaar oud. Hoe oud zijn jullie eigenlijk? Spelen jullie ook net zo graag als wij? Wij spelen het liefst op zolder bij oma thuis. Onze oma was vroeger een schooljuffrouw. Hebben jullie nu ook een juffrouw of toch een meester?

Omdat oma vroeger schooljuffrouw was, had ze nog heel veel schoolspulletjes van vroeger. Ze had een hele verzameling! Echt heel leuke en oude dingen: zoals pennen die wel honderd jaar oud zijn. Of een schoolbord waarop je nog met krijt moest schrijven. Zo'n schoolbord gebruiken wij nu niet meer in de klas. Wij gebruiken zo'n nieuw digibord. Wat voor een bord gebruiken jullie eigenlijk in de klas?

Als we bij oma thuis waren, gingen we stiekem naar de zolder om met die oude spullen te spelen. Maar gisteren gebeurde iets heel raars! Toen we gisteren bij oma waren en naar de zolder gingen, was oma's verzameling verdwenen! De zolder was helemaal leeg! Oma zegt dat ze die spulletjes aan een museum heeft gegeven. Ze zegt dat een museum spullen van vroeger verzamelt. Maar wat is een museum nou weer? Zijn die mooie, oude spulletjes wel echt veilig in een museum?

*Wij willen wel eens weten wat een museum precies is,
maar durven niet zomaar op bezoek. We kunnen jullie hulp
daarom wel goed gebruiken. Misschien kunnen jullie voor ons
een kijkje gaan nemen in het museum?*

*Hopelijk kunnen jullie ons helpen. We zullen ons veel minder
zorgen maken als we weten dat oma's spullen veilig zijn in
het museum.*

*Groetjes,
Luuk en Sophie*

Brief 2: aan de kinderen van groep 1/2

Lieve kinderen,

Bedankt voor de leuke foto uit het museum! Wat fijn dat jullie op onderzoek zijn uit gegaan in het museum. Wij zijn blij om te horen en zien dat de spullen van oma veilig zijn.

Mooi hè al die oude spullen van oma! Hebben jullie ook met die oude pennen geschreven? Lukte dat? Wij vonden dat erg moeilijk. En hebben jullie ook naar dat leuk liedje geluisterd op de oude muzikspeler?

Wij zijn erg blij met jullie hulp. Dank jullie wel!

Groetjes,

Luuk en Sophie

Bijlage 3: stempelkaart

Met behulp van de onderstaande stempelkaart gaan de kinderen op zoek naar 'oma's spullen' in het Onderwijsmuseum.

onderwijsmuseum

Lei en griffel

Fröbelblokjes

Ouderwets leesplank
AAP NOOT MIES

Grammofoonspeler

Inktflessen

Telhand

Krijtbord

Oude klassenfoto uit oma's tijd